

841430 13151

БЕСЕДИ

на

ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ

по здравословието на домашните животни, птици и техните
продукти, развъждането, гледането, преработването
и търговията им.

ОБЩЕСТВЕН и СЪСЛОВЕН ЖИВОТ.

ГОДИШЕН АБОНАМЕНТ
25 ЛЕВА ПРЕДПЛАТЕНИ.

ИЗЛИЗА ВСЕКИ МЕСЕЦ,
освен Август и Септември.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА — ВАРНА

Редактор: Д-Р ИВ. ЖЕКОВ

Пограничен Ветеринарен Лекар

АПРИЛ и МАЙ.

ГОДИНА 1

1928

КНИЖ. II и III.

СЪДЪРЖА:

1. Погранич. ветер. служба.
2. Дурин.
3. Злата муха.
4. Сап.
5. Борба с мухите и стършелите.
6. Кучето.
7. По въпроса за руск. хайвер.
8. Нов н-к на ветер. отделение.
9. Отговор на един Агроном.
10. Таблица.
11. Дружеството на ветеринар. лекари в Варна.
11. Разни.

Печатница Д. Тодоров — Варна.

Д-р Ив. Жеков.

Пограничната санитарно-ветеринарна служба и полиция.

За да се предпази страната ни, както и съседните и далечни нам държави, от някои епизоотия, по силата на действующия закон за санитарно-ветеринарната служба и полиция и на закона за внасяне и изнасяне едрър и дребен добитък и суровите му произведения, а по силата на новия закон за надзора вързу съжестните продукти от животински произход, който, именно, има за цел да предпази здравето на населението, — в всеки митнически пункт се извършва преглед на вноса и износа на добитъка и суровите му произведения, както тия съжестни продукти от животински произход.

Този преглед сега се извършва само в два митнически пункта — Бургас и Варна — от ветеринарни лекари, наречени служебно погранични ветеринарни лекари, а в повечето пунктове, именно: Гол. Дервент, Брегово, Гйошево, Свиленград и Сомовит — от ветеринарни фелдшери, наречени тоже служебно погранични ветеринар. фелдшери.

В крайдунавските и черноморски градове и пунктове, както и в другите такива, този преглед е възложен на окр. и окол. ветер. лекари, а по действующия сега закон за бюджета, който закрива окр. ветер. лекари, той се възлага на околийските ветер. лекари, но който преглед, обаче, в действителност, доколкото това ни е известно, се извършва по-вечето от ветеринарните фелдшери при същите лекари.

Тая служба, която има прек контакт с външния свет и има за цел да представлява силата и авторитета, изобию, на санитарно-ветеринарната служба и полиция в страната, а, частно, тая на пограничната ветеринарна власт, която в бъдещия брой на списанието ни ще бъде предмет на една специална статия по нейната сегашна и бъдещата организация, като продължение на тая ни статия, — днес нема оная общност и единство в изпълнението ѝ, каквато се налага да има не само между ветеринарните органи, на които е възложена тя, а още по-вече и между тия, наречени погранични ветеринарни лекари и фелдшери, на които тя е поверена специално.

А то е затова, защото до сега М-то конкретно не се е проявило в желанието си да проучи тая служба как е тя организирана в другите напреднали държави, а, следователно, не е проявило грижата и в нас тя да бъде поставена на своята висота. И, действително, ние незнаем да е бил командирован некой ветер. лекар в странство с похвалната задача да изучи тая служба в некая напреднала държава как е тя организирана, нито сме чули и чели некой реферат по важността и ролята на тая служба по отношение общата хигиена на добитъка и хората.

А тя е толкова важна, навремена и възбужда такъв обществен интерес, че време е да се замисли сериозно върху това, защото този, който борави с нея днес в нас, знае, че тя далеч неотговаря на предназначението си, защото печален факт е, че тя и днес още не се чувствува в някои митнически пунктове като самостоятелна власт, а се обезличава и дори игнорира от равностойни митнически органи, които просто се налагат.

А това е една аномалия на службата, която дава нежелателни инциденти и последствия и то по некога от такъв характер, че вноса и износа на добитъка и суровите му произведения става мимо знанието и разрешението на пограничната ветер. власт и необходимите формалности, които, именно, обуславят силата и авторитета на тая служба и които засилват общността и единството на службата в страната.

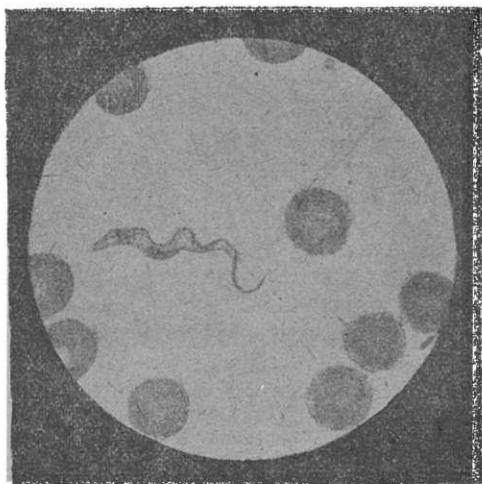
ДУРИН.¹⁾

(Сифилис у конете).

Дурин е името на една заразителна болест у конете, която се предава естествено чрез половият акт. Болестта почти винаги е с бавен (хронически) ход и в повечето случаи смъртоносна; тя се проявява в началото с отичане и ранички по-половите органи, а по-късно с изменения по кожата и с парализии, вследствие заболяването на нервите и гърбначния мозък.

Болестта се среща почти във всички европейски държави. а

освен това в Северна и Южна Африка, Индия, Мала-Азия и Америка. Общоевропейската война спомогна твърде много за нейното разпространение. У нас тя е пренесена с покупка на разплодници за конезаводите ни от Русия и Франция, а вероятно и с внос на жребци и кобили от Ромжния, дето болестта е доста разпространена. Факта, че в последните години започнаха да се връщат някои от жребците, били по сжвокупителните станции, бол-

Фиг. 1.

ни от „дурин“, свидетелствува, че болестта е значително разпространена в страната.

Възбудителя на болестта е микроб, спадащ към най-низшите животни, наречен трипанозома (трипанозома еквипердум), виж фигура 1 и 2.

Това е един продълговат, огънат паразит, снабден с плавающа мембрана и вжса, които му позволяват да се движи доста оживено. Размножаването става чрез деление.

Най-много трипанозомата се намира по слизестата ципа на половите органи, твърде нарядко в кръвта на болните животни.

Заразяването става обикновено чрез половият акт и то от жребец на кобила, или обратно-

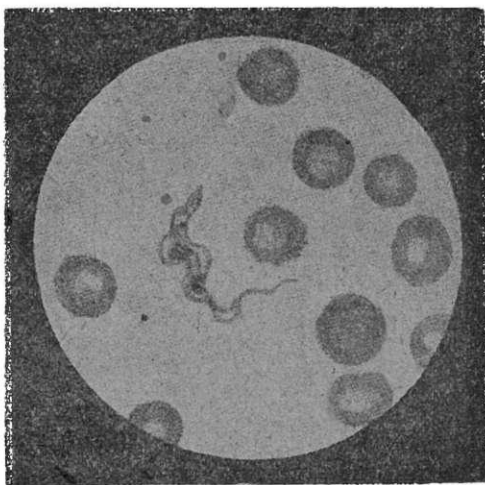
¹⁾ Тая статия поместяме в списанието ни с разрешението на Министерството на Земледелието и Държавните Имоти, Отделение Ветеринарно, което я напечатало и издало в отделни книжки за безплатното им раздаване и разпространение на населението.

то. Страдащите жребци и кобили, макар понякога и съвсем здрави на глед, способствуват за разпространението на болестта. При естественото заразяване не е нужно да стане пораняването на слизестата ципа: трипаназомите преминават и чрез напълно здравата такава във организма.

Пренасянето им от болни на здрави може да стане, ако и рядко и чрез гъбите (сунгерите), служащи за измиване на полови-

те органи. Макар да е доказано пренасянето на трипаназомите при изкуствено заразените опитни животни и чрез инсекти, пренасянето на болестта естествено по този начин е съмнително и то по главната причина, че кръвта на болните коне сдържа рядко и в твърде ограничено количество паразити.

Пренасянето на болестта в една незаразена страна става обикновено чрез покупката на жребци.

Фиг. 2.

Такъв един жребец обикновено е изходната точка за разпространението на болестта между кобилите, а по-нататък заразяването на други жребци и кобили. Особено бързо се разпространява болестта в страни с табуно коневъдство, като Америка, Русия; там и борбата с болестта е много мъчна.

Попадналите върху слизестата ципа на половите органи трипаназоми се размножават на самото място и оттам преминават в кръвта, като предизвикват треска. В организма на заразените животни трипаназомите преминават през стените на здравите кръвоносни

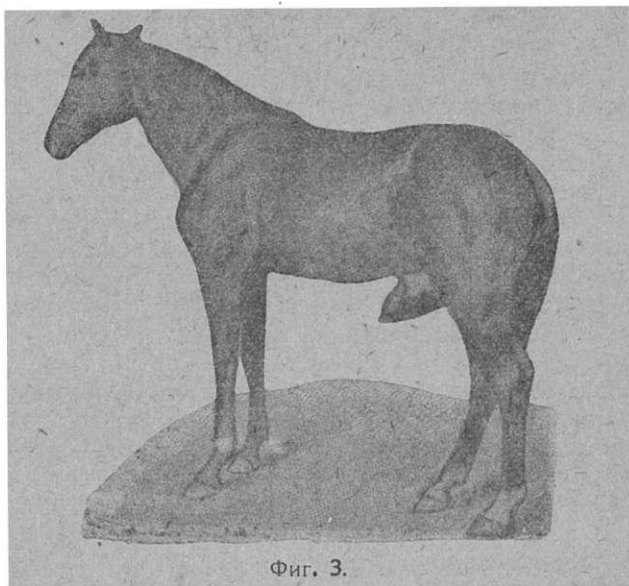
съдове, предизвикват образуването на отоци и подпухвания по кожата. Отровите, отделящи се от трипаназомите, действуват твърде вредно върху нервите, като предизвикват възпаление в околосръжните тъкани и изменение на самите тях. Те действуват вредно и върху червените кръвни телца и мускулите и са причина за малокръвието и слабението на болните. Най-благоприятната среда за развитието на трипаназомите е слизестата ципа на половите органи, макар и понякога да остават за дълго време скрити в костния мозък и далака.

Признаци.

От заразяването до появяването на първите признаци на болестта минава 8—40 дена. Различаваме три периода на болестта: първи период на отоците, втори — на кожните изринвания и трети — на парализите и слабееенето. Последните два периода обикновено се сливат в един.

При *жеребците* болестта започва с отичане на пишлока (препу-

циома). Виж фиг. 3. Отока не е болезнен и полака-лека обхваща кесията, под корема и се простира чак до гърдите. Този оток бива последван от отичане на членжт и слизестата ципа на пикочния канал. Поради отичането на пишлока, членжт или не може да се прибира, или не може да се пуца. Животните се напжват често да пикаят, изпущат, обаче, малко пикоч; те са полово възбудени. По слизестата ципа на

Фиг. 3.

каналжт и по члена се явяват малки пжпчици и ранички, които заздравяват като остават белези (петна).

При *кобилите* отичат външните части, бжрните на половите органи. Отока не е болезнен и се простира надолу до вимето под корема, даже до гърдите. Слизестата ципа на влагалището е отекала. Явяват се слизесто-гнойни изтечения, които загарят на долните ржбове на бжрните. Както по слизестата ципа на влагалището, тжй и по кожата на вулвата се явяват пжпки и язвички, оставящи белези след оздра-

вяването, подобни белези (депигментации) се намират понякога и по ануса и вимето; те са твърде характерни за болестта (фиг. 4). Полово възбуждане у кобилите се тоже забелезва; те припикват често; даже някои от тях стават нимфоманични и постоянно тжрсят жребец. Общото състояние през първия период е добро. Температурата се колебае между 37.5—39.

След едно привидно подобрене, 4 до 6 недели, то заразяването започва втория период, който се характеризира главно с изриване по кожата. (Следва).

Д-р Н. Георгиев.

Злата муха.*)

(Simulie de Kolumbatz).

Тази муха е позната много добре и от дълги години на скотовъдците от Видинския окръг. Позната е за това, защото не се е минала пролет да не вземе тя некая и друга жертва от едрия и дребен добитък в окръга.

Тази неканена гостенка, според досегашните изследвания, ни идва от Унгария, Сърбия и Банат, а името си носи от старата Кулумбачка кула в Крагуевския окръг, около която се намират големи варовити пещери, в които тя се крие през лошото време и по този начин се обяснява старото предание, че тя извира от Кулумбачките пещери.

Освен в Сърбия, Банат и Унгария, където в южната част на последната държава пребивава почти целата година, тя се намира още в Австрия, в по-малко количество в Германия и в няколко различни видове в Франция. Тя има цвет тъмно кафяв и е покрита с белезникав мъх, на големина от 3—4 м. м. Мъжката в много по-малко количество от колкото женската и последната е, която само напада и хапе добитъка и хората.

В първите дни на пролетта тези мухи, както е известно, са толкова многобройни, щото от далеч се показват като черен облак, които атакуват човека, а най-много едрия домашен добитък, предимно около естествените му отвъжрстия и областите покрити с тънка и нежна кожа, а овците и козите, благодарение на дебелата покривка на кожата, по-малко са изложени.

Всеко ухапване причинява една малка подутост, твърда и болезнена, която изчезва едва след

десетия ден. Смъртта на животното се причинява по някогаш веднага след ухапването, в други случаи след няколко часа от ухапването, а някога добитък и оздравява. Тази разлика произтича от количеството на ухапването, от дебелината на кожата и главно от чувствителността на ухапаното животно. Смъртта се дължи на големите болки, причинени от ухапването, на отравянето кръвта и задушването на животното, понеже при дишането на последното нахлуват голямо количество от тези мухи в ноздрите, гърлото, трахеята и бронхите.

От сведенията получени тази пролет из Видинския окръг се вижда, че най-големи загуби на домашния добитък е нанесла злата муха по ниските запазени от ветрове и обжрнати към Дунава заселени места, като например селата: Акчар, Брегово, Видбол, Гоматарци, Киримбег, Ново-село, Чунгуруз и гр. Видин.

Според добитите сведения злата муха, не е правила толкова поражения из този край, в продължение на три десетолетия. Още през 1892 година, тя е причинила подобни на тазгодишната загуба на скотовъдците.

Тогаз са умрели в целия окръг:

	глави	глави
1. Волове и крави	584	4. Овци 249
2. Биволи и биволици	220	5. Кози 446
3. Коня и кобили	52	6. Свини 217

*) Редакцията замоли Видинския Окол. Ветеринарен Лекар Д-р Н. Георгиев да запознае нашите читатели с тая муха и с болестта, която тя причинява на нашия добитък. Той бе много любезен да изпрати тая статия, печатана в „Видинския Окръжен Вестник“, брой 10, за което изказваме нашата и тая на абонатите ни благодарност.

Злата муха напада и хапе добитъка най-много сутрин от изгреване на слънцето до 9—10 часа пред пладне и вечерта между 17 и 20 часа.

Средствата, с които населението предпазва добитъка от злата муха са: пушак от запален сламен тор, торта от изверженията на добитъка, помазване телото на последния със свинска мас, а някои със свинска мас и катран или пелин.

тжнки покривки, обаче, ако е невъзможно, да се направи следущето.

Да се сварят около 2 кгр. орехови или лескови листа в 8 литри вода, или 2 кгр. катран в 10 литри вода, или пжк 1 кгр. орехови или лескови листа в 10 литри оцет и като сварите едно от тези вещества, които имате на ръка, да се оцеди само водата и след като истине с едно парчалче да се помазват всека сутрин животните около очите, ушите, носа, слабните, гърдите, корема, областта под опашката и задните отвърстия.

Всички тези средства са почти без пари, на всякъде се намират, а тжй също се приготвяват и прилагат от всеки скотовъдец.

Може като предпазително средство да се употреби и шейтан боку (Аса фетида) 60 гр., оцет и вода 200 гр. всичко това смесено добре да се помазват горепомнатите части на добитъка; или може се направи същото с тютюнова вода, като се свари 100 грама тютюн в 1 литра вода.

Ако тия средства предварително не са приложени и мухата ненадейно нападне добитъка ви на нивата, в случай че има при вас орехови джръета разтривайте веднага само с орехови листа тялото на животните, с което ще ги спасите от неминуема смърт.

Едновременно с прилагане казаните предпазителни средства, добре е на работния добитък да се турга на устата и носа кошничка (намордник), с които се служи при ралението на кукуруза, който трябва да бъде обвит с тжнка мрежа, намокрена с едно от посочените вещества. Това ще пречи да не влизат мухите в ноздрите на животните.

Церителни средства:

Ето една таблица, която ни представява общата загуба от тази муха, отделно за всеки околия във Видински окръг през и. година.

№ по ред	Наименование на околията	Числ. и вида на умрелия добитък в окръга										Общо	Приблизителна стойност
		Волове	Крави	Телета	Биволи	Биволки	Коне	Кобили	Кончета	Свини	Овци	Кози	Магарета
1	Белоградч.ш.	124	78	7	12	44	10	2	1	88	178	53	1
2	Видинско . .	142	38	2	14	19	13	10	4	74	110	116	2
3	Кулско . . .	15	17	3	3	—	—	1	—	23	18	13	—
4	Ломско . . .	53	24	—	124	58	1	—	—	14	—	—	1
Всичко в окръга		334	157	12	155	121	24	13	5	199	306	182	4
												275	Нема оценка
												1510	

Заедно с горните средства при обиколките си и сега препоръчвам, ако е възможно, да се покрива поне работния добитък с

Ухапаното животно трябва веднага да се намокрува със смес от оцет и сажди, или пжк да се

наплисква постоянно със студена вода.

гр. Видин, 2 юни 1923 г.

С А П.

(MORVA),

Е една опасна болест, която заразява всички еднокопитни и месождни животни, както и човека. По рогатия добитък само в козата и овцата се появява и то рядко. В нас тя се казва още *мангафа*.

Тази болест се появява в остра (бърза) и хроническа (бавна) форма. Първата се появява в мулето, магарето и човека, а рядко в коня, която се развива бързо смъртоносно, а втората — най-вече в коня като се развива бавно смъртоносно.

Причината на болестта е един бацил, невидим с просто око, който се намира винаги по принадлежностите и храната на болното заразено животно. И затова заразата става било чрез тия принадлежности на болното животно, било се придава направо от болното на здраво животно.

Този бацил запазва своята сила на деспособност до 4 месеца, ако попадне върху неизсушени материји, а губи я, ако попадне върху изсушени и гниеци материји. И затова, както слънчевата светлина, така и високата топлина скоро го уморява. Така бацила на 55° С в 10 минути и в 3% карболова киселина в 5 минути умира.

Заразата става като проникне бацила в телото на животното чрез ноздрите, пищевода и наранената кожа. Но обикновено тя в повечето случаи става чрез ноздрите, като бацила се спира или по ципата на носовата междина или в белия дроб. И в трите слу-

чаи бацила, като проникне в организма, бързо или бавно, зависимо от силата на организма и кръвта на животното, се размножава до като зарази всичката кръв, която, именно, тогава става опасна и заразителна.

Когато бацила се развива и размножава бързо, болестта се появява в остра форма с повишение на температурата, която достига до 42° С. По ноздрите в 2—3 дена се образуват язви, които отделят гноен и кървав сок (сопол), който логича из ноздрите, който сопол, именно, е опасен, както за животните, така и за човека, защото в себе си има бацила. А по кожата се появяват гноини възли, които стават язви и които съдържат бацила, а следователно, съ опасни. Животното в 3—14 дена става мършаво и умира. А когато бацила се развива и размножава бавно, болестта се появява в хроническа форма, а температурата, зависимо степента на болестта, се повишава често пъти и то в движение, а в покой изчезва. Най-първо в левата ноздра се появява носово изтичание, а после в десната ноздра, което има зеленожълт цвет размесено с кръв и е лепкаво. Това изтичание се отделя от язвите, които се образуват по между ноздрената хрущелна ципа. По това носово изтичание, което е отличително, се казва в нас болестта *мангафа*.

Появяването на това носово изтичание може да стане след няколко недели и месеци и така жи-

671
вотното може да живее около 7 години. Смъртта настъпва с измършавяване на животното.

Както казахме по-горе, по кожата се появяват възли, а най-вече по крайщата, корема гърдите и плешката, които стават, язви и имат вид на кокоше дупе. Тия язви се появяват, както в острата, така и в хроническата, които отделят един леплив с кржв размесен сок. Този сап се казва кожен сап. И такива язви по крайщата причиняват покуцване на животното.

Както е видно болестта сап е много опасна, било за конете, било за човека и винаги завършва с смърт. Затова държавата, за да ограничи тая болест в нас, с за-

кон задължава убиването на сапните животни и обезщетяването на стопанит им парично. Жертви на тая болест по-често стават ветеринарните лекари и то най-вече затова, защото днес медицината непознава още средствата за лекуването ѝ.

Затова налага се на всеки стопанин *по-скоро по своя добра воля да подложи* на ветеринарен преглед своя кон, за да не се изнепада един ден, че коня му е заразен от сап и че заразил е другия му кон, а още по-вече, че, ако се установи, какво стопанина окрива болния си кон от сап, закона освен че не предвижда никакво обезщетение, но определя и наказание, защото става причина за разпространяването на болестта сап.

Борба с мухите и стършелите.

От насекомите, които сж досадни, вредни и опасни на домашните животни и то в най-работното време през годината, когато именно трябва за полските и домакинските ни работи, сж мухите и стършелите.

Осен домашната муха, която е така много разпространена, има и много други видове мухи, които не само безпокоят домашните животни, но и разнасят и причиняват разни заболявания по тех.

Едни от тех снисат яйцата си върху раните и язвите по животните, гдето се излупват, а други ги снисат в пишилока на коня и вола, гдето им причиняват сжрбежи, подувания и язви.

Трети, а, имено, конските мухи, нападат конете, воловете и кучетата и то по меките им части, гдето смучат кржвата им. Има и такива мухи, които се нахвърлят

с хиляди отгоре коня и вола във всеко време, а особено в паша, които смучат кржвата им и по този начин подгонват ги от пашата. Тия мухи сж по-утекчителни и опасни.

А най-лакоми за животинска кржв и при това най-големи насекоми, които живеят във влажни лесеви и в пасищата и които нападат животните в най-горещите часове през деня, сж стършелите, които, гдето кацнат кржв шурти.

По вechето мухи разпространяват заразителните болести по добитъка, а други сжс своите отровни ядове причиняват болезнотворни рани и смърт.

А че това е така има хиляди доказателства. Най-новото доказателство е „златата муха,“ която не за пржв път се появи у нас във Видинско и Врачанско и която сега

причини големи вреди и загуби на стопаните. За него ще се говори в друго место на списанието.

И благодарение на това, че ние не вземаме никакви мерки против тях, то размножаването им е безпрепятствено и затова този процент на смъртността у добитъка се поддържа и расте.

А това се дължи на невежеството на масата, а не малко на тия, които сж поставени на задвидната роля да възпитават и просвещават народа.

Предстои на властите, а най-вече на ветеринарните лекари в страната, по силата на закона и в името на общата хигиена и благосъстояние да прилагат необходимите мерки в борбата против мухите. Нашето общество не знае, че има просветени страни в света, гдето мухата не може да вирее. А това се дължи най-вече на властите, които с мерките си против мухите не само ги унищожават, а и ограничават и намаляват смъртността по добитъка и хората.

Това трябва и може да се постигне и в нас, гдето мухите имат идеални условия за развитието и размножаването си. Има ли страна в света, като нашата, гдето ханищата, млекарниците, краварниците, месарските дюгени, салханите, рибарниците, работилниците за консерви, черварниците, нуждниците, да представляват истински разсадници на мухите. Нема да изброяваме и други места, гнезда на тия мухи, защото всеки ги знае. При все това всичко се търпи и то във вреда на обществената хигиена. И нема защо да се чудим, че смъртността по добитъка и в хората се развива и расте.

В интереса на обществото е да се предприеме и прилага, било от страна на самите стопани, било от страна на общини, окръзи и държавата, мерките за борба против мухите. Искане се само едно съзнание и добра воля, а още повече, че средствата за тая борба се ограничават най-вече в чистотата, за която се изисква най-вече добра воля и труд, отколкото не по силите материални жертви, които особено озадачават и спират хората.

Между многото начини и средства за борба против мухите ще препоръчаме следните.

За да държим мухите на страна, достатъчно е телото на добитъка да се маже с отвар от орехови листа или просто само да се търка с орехови листа. И това да се прави всеки 4—5 дена, а не всеки ден. Особено за препоръчване за борба против мухите и то по ханищата, оборите, гдето те на облаци летят и безпокоят добитъка, е варното млеко, в което да се прибави разтвор от стипца. Това млеко се получава, когато се разтвори стипцата във вода и този разтвор се прибави във варното млеко.

Редкото варно млеко пак се получава като на 1 литра пресно гасена вар се прибавят при постоянно разбъркване 2 литра вода. В така белосани стени, врати на оборите и ханищата, мухите влизат и излизат без да се спират в тях, защото стипцата, която има стегателно просмукателно свойство, поглъща лепливото вещество, което мухите отделят по крачката си, посредством което те могат да тичат по всичко, даже по стжклата на прозорците.

КУЧЕТО*)

Домашните условия и влияние то на средата, в които живее кучето, като се вземе предвид тия в полярните страни и тия в екватора, оказаха такива дълбоки изменения в него, че мъчно е днес множеството породи да се отдадат и подведат под един единствен примитивен тип.

От намерените остатъци из бластичните места през времето на каменния век се вижда, че тогаваш-

ния тип да е бил с среден ръст, слеко и изящно устройство, с широк и валчест череп, с големи очни орбити, с къса и малко изострена муцуна и с средни челюсти. С една дума такива характерни черти, които се отдават на кучата за *ферма* (стойка или за приковаване лова).

И от вкаменените остатъци на малко или много далечни епохи, както и от образите, издълбани

Фиг. 1. — Гладкокосмест язовичар.

върху паметниците от предисторически времена, се вижда множеството на типовете, които по малко по малкото, било поради прекото влияние на човека, било поради кръстосване или влиянието на средата, се появиха и се размножиха толкова много типове.

Дълбоките и резки изменения и различия, било в развитието относно мозъка, било в интелигентността и особено в функциите на известни органи на чувствата, в известни раси придобиха такива отличия че изглеждат като едно чудо.

Изменения и промени станаха в гласа, в начина на храненето — от месоядни станаха всеядни — в продължителността на живота, в съпротивлението към студ, в лишенията и неудобствата в живота и даже в болестите.

*) С това заглавие и в бъдеще имаме цел да запознаем читателите си, изобщо, с кучето и с всичките негови породи, с което желаем да бъдем най-вече полезни на ловците, като особено, ще ги запознаем с болестите и лекуването им. Така че всички последующи статии ще се пишат с оглед на една завършена брошура или книжка, която да бъде полезна за нашите ловци.

Класификацията на кучешките раси.

Като хвърлим един общ поглед, на кучетата, които днес съществуват по земята, ако да си забележава едно множество различия в отделните особености на всяка раса, все пак много е мъчно да се намери и установи една научна основа в класификацията на кучешките раси.

Както не може да се вземе за на-

учна основа характерните особености много ярки, но непостояни и неизмени или зависими от такива аномалии, като например отсвистването на удвоения нос, разликата в числото на зъбите или на челюстите, така не може да се счита строго научна, но просто учебна, една класификация, основана върху телесните съотношения в *mesomorfi*, *brachimorfi*, *dolichomorfi*, *anacalimorfi*, (в крайните членове) т. е. несжразмерни по техната кжсота, защото ще бжде

Фиг. 2. — фокстерниер.

всекога невъзможно да се определи кога един индивид представя да бжде с средно устройство, за да стане *longilinio* (по права линия) или *curvilinio* (по крива линия).

Даже особеностите на ушите, да ли сж изправени, полуовиснали или овиснали и ония за голема или малка гжстота и джлжина на космите, е сжществено научно характерни.

Следователно, като приемем за ценно класификацията на *De-chambre* и на *Cornedin*, — хора нелжжи, основана върху физически характерни и строго научни, можем да проследим как обичая и нави-

ка до сега сж постигнали нещо повече от класификацията, едно групиране според обноските и джржанията, както, например, това се желае и може да се проследи в изложбата на кучешките раси. Кучетата според обноските, навиците и привичките си могат да се групират така:

1. *Кучета за лов*: а) нападатели или преследвачи или гончета; б) кучета за *ферма* (стойка или приковаване лова).

2. *Кучета пазачи*.

3. *Кучета за разкош или луксозни*.

Следва.

ХРОНИКА

По въпроса за бракувания руски хайвер.

Началника на Ветеринарното Отделение г. Д-р Душков и Юрист-консулта на М-вото на Земледелието и Държ. Имоти г. Св. Гжабов, назначени като комисия по решението на Върховния Ветеринарен Съвет, посетиха Пограничния Ветеринарен Лекар и Митницата, за да проучат на самото място въпроса с бракуването на руския хайвер, собственост на „Освобождение“. По този хайвер недоволната страна „Освобождение“ подава пред тукашния Окр. Съд искова молба на сума 818361 лв. против Погран. Ветер. Лекар и Митницата в лицето на Държавата за вреди и загуби. Редакцията обещава да държи читателите си в течение на този процес, който е единствен по рода си и заслужава вниманието на читателите, а най-вече на колегите в страната, които ще имат възможност да се натъкнат на такива случаи в служебната си дейност, а, особено, като погранични ветеринарни лекари.

Нов Началник на Ветеринарното Отделение. Назначен е нов началник на Ветеринарното отделение г. Д-р Георги Павлов. Редакцията на списанието ни по този случай поздравява новия началник с високата пост и пожелава успех в новата му служебна дейност.

Отговор на един Агроном.

Като даваме място на писмото на г. агронома Гр. Николиев, както следва:

Господин Редакторе,

В отговор на писаното в списанието Ви „Отзиви“, длъжа да Ви съобща следното:

1. Верно е, че не съм специалист по скотовъдството, какъвто вероятно не е и автора на писаното в списанието Ви брой 1 от т. г., в отдела „Отзиви“, нито пък завеждащ скотовъдството в Варненски окръг.

2. Кое дава право да се мисли, че писаното в бюлетина на Катедрата „по доставката на породист добитък от странство“, на което тжй много се е спрело, е писано от мен?

3. Но какво особено има в съобщението на Катедрата, че „нека никои от земеделците да не се подава на лажите на тоя или она търговец или доставчик, а който иска породист добитък, нека се отнесе до Катедрата и пр. и най-после предупреждението, че много от доставените от Ромжния крави измрели от пироплазмоза?“

4. Защо се говори за некакви доставки за добитък от Германия, които немало да измрат от пироплазмоза, а докарания през Ромжния щел да умре от пироплазмоза?

Съобщението на Катедрата е базирано на окръжното на Министерството и като така защо толкова обиди по мой адрес?

5. Казвам, че писаното не е от мен, но твърдя, че то никога не засега и не обижда, с изключение на някои недобросъвестни търговци или доставчици, а е едно предупреждение, което Катедрата е длъжна да стори. Аз моля, Г-н Редакторе, в бъдеще необходимо е да се проверяват фактите и тогава чак да намират място в колоните на списанието, защото обиди и клевети по чужд адрес водят в съда.

гр. Варна, 14 април 1923 г.

Агроном: Гр. Николиев.

Длжим да дадем отговор по реда на зададените от него погоре въпроси в свързка и съгласие писаното в „Земледелски Бюлетин“, както следва:

1) Автора на писаното в списанието ни, брой 1 в отдела „отзиви“ е ветеринарен лекар, а следователно, както всички ветеринарни лекари, той не само е *специалист*, но е и *енциклопедист* по скотовъдството, отколкото самозванните и набедените агроном-специалисти и неспециалисти по скотовъдството, каквито Бог е наспорил нещастна България.

2) Факта, че по закона скотовъдството се ръководи от Вас, говори, че и писаното „по доставката на породист добитък“ в „Земледелски Бюлетин“ предполага се да е от Вас, като агроном, безразлично специалист или неспециалист по скотовъдството, който, разбира се, трябва да завежда отдела по скотовъдството в „Земледелски Бюлетин“.

3 и 4) Особеното е това, че се дава да се разбере, какво крави, доставени чрез търговци от Рومания, умират от пироплазмоза, а, като се отнесат до Катедрата, тая опасност, като че ли не съществува, както, ако се вземат и от Германия, а в същност болестта не прави разлика между търговците и специалистите и неспециалистите не само около Катедрата Ви, а и около всички Катедри в България, защото познанията им по *пироплазмозата* сж почти еднакви и никакви. И ясно е, че никакви обиди нема тука, а още по-вече, че съобщението на Ка-

тедрата е наложено въз основа на окръжното на М-то.

5) Като твърдите, че писаното не е от Вас и че не засяга и не обижда никого, то тогава нема защо да заплашвате с сжд за обиди и клевети редакцията, ако, разбира се, тя се е опитала да покаже, че кой бжде, кой не бжде не трябва да се залавя за работи, които не разбира.

ТАБЛИЦА

за заклания и унищожен добитък в Варненската Град. Кланца през месеците март и април 1923 год.

	броя	кгр.
Волове	536	76095
Вол. бикове	4	699
Крави	184	16733
Телета	64	3682
Биволи	97	16531
Бив. Бикове	1	223
Биволици	86	12976
Малачета	7	586
Овни	—	—
Овци	3	18
Пжрчове	—	—
Кози	14	203
Агнета	13027	52930
Ярета	518	2272
Свини	204	12937

Всичко 14745 195885

УНИЩОЖЕНИ:

Волове	4	340
Крави	1	75
Биволици	2	147
Агнета	23	77 ⁴⁰⁰
Ярета	2	6
Свини	2	89

Всичко 34 734⁴⁰⁰

А остава всичко 14711 195150⁶⁰⁰
за храна

По въпроси за дружеството на ветеринарните лекари в гр. Варна.

В първия брой на списанието писахме, че на поканата на Варненски погран ветеринарен лекар Д-р Жеков се отзоваха и се събраха колегите в града да основат дружество на ветеринарните лекари в Варна, което да се застъпва, ообщо, за професионалните интереси на членовете пред обществото и пред другите сдружения, а частно, да засили колегиталността и солидарността между им.

Понеже в това събрание се изтъкна факта, че взетото решение на дружеството на ветеринарните лекари в годишното събрание през месец февруари м. г. по случай конференцията на ветеринарните лекари, а, именно, че *дружеството се преименува в сюз на ветеринарните лекари в България и че неколкото ветеринарни лекари в даден център могат да образуват дружество на ветеринарните лекари, клон от сюза*, не е оповестено, т. е. не е известно, че дружеството на ветеринарните лекари е преименувано на сюз на ветеринарните лекари, то затова се реши да се запита и да отговори настоятелството на Д-вото на ветеринарните лекари, какво е станало с въпросното решение и какво е положението на дружеството.

По повод на това решение и запитване Варнен. Окол. Ветер. лекар Д-р Тюлев получава отговор, вследствие на който той на 17 м. месец свика колегите на събрание. При това изпрати ни се по един устав на сюза на ветеринарните лекари в България, утвърден от Софийския Окр. Съд с определение № 6628 от 27 юли 1922 г. с новото изменение и решение, а именно: „*Чл. 13. В окръзи, где има 10 души ветеринарни лекари, образуват клон, който из-*

бира настоятелство от трима души, от които единия делегат на клоните в общото годишно събрание на сюза“.

Както писмото на настоятелството на сюза на ветер. лекари, така и устава с новото му погоре изменение, постави колегите пред един свършен факт, а, именно, че колегите в Варна и окръга, где то сега броят, а може-би още години ще бждат всички 5 души ветер. лекари да некажем и по малко, немогат да основат Д-ство и да избират настоятелство, което да делегира един между настоятелството в общото годишно събрание на сюза! ? . . .

Затова събранието, по предложението на колегата Д-р Жеков, се занима, да се основе едно колегиално тело, което да се събира редовно най-малко един път в месеца, а в нужда повече пъти, за да обмисля възникнали стари и нови въпроси от колегиален и професионален характер и да ги разрешава с оглед на взаимна солидарност за засилване на колегиалността между колегите, която да бжде залог и за преуспеването на ветеринарното дело в окръга.

Събранието от колегите, на което за съжаление не можах да се явят колегите Д-р Пачев и Д-р Чалжков, единодушно възприе това предложение и основа колегиалното тело в града, като избра и свой представител.

Редакцията по този случай по-здравява всичките колеги в желанието им да се засили и заздравя колегиалността между им и сплотени в едно в името на добре разбраните интереси на колегиалността и професията, да потикнат ветеринарното дело, отделно всеки в своята служебна дейност, а

всички в едно в окръга, което да спечели адмирацията на гражданите и обществото.

Ние сме уверени, че нашите усилия в това направление ще се увенчаят с успех и близкото време ще докаже това. И дано това послужи за потик и пример на колегите из страната и основат, где-

то може дружество, а гдето не може, колегиално тело, за да се стимулира и обедини ветеринарното съсловие в духът на новото време, което си иска своето — истина и справедливост — които правят човека свободен. В тая свобода на мисалта грее истината и се ражда справедливостта.

Към нашите абонати.

Редакцията в желанието си да подобри и разнообрази статиите в списанието и да задоволи абонатите си, поръча още навреме необходимите клишета за известни статии, но, поради най-вече събитията, неможа да ги има на разположение тогава, когато те ѝ беха необходими, за което втори брой своевременно неизлезе под печат и затова сега тя напечата двата броя 2 и 3 в едно. И за да бжде в изправност в това отношение, тури под печат 4 и 5 броеве в едно, които в скоро време абонатите ще ги получат.

Редакцията по този случай се надява, че абонатите, ще бждат снисходителни и благосклонно ще ѝ се отзоват с предплатата на абонамента, което, разбира се, ще подкрепи усилията ѝ да бжде редовна в печатането на списанието. Затова моли абонатите си да не връщат неизплатени разписките, които своевременно ще получат от пощенските раздавачи.

Против „МЕТИЛЯ“ естествен сигурен цер е „ДИСТОЛ“

СКОТОВЪДЦИ и ОВЧАРИ!
С малки разносци ще се запазите от големи вреди!

„ДИСТОЛ“ е препоръчан и предпочетен от Върховния Ветер. Съвет с решенията му № № 6 от 21.1.1922 год. и 13. от 13.11.1922 год.

Произвежда се от фабриката „ХИНОИН“ в Будапеща.
Главно представителство за България: УНГАРО-БЪЛГ. БАНКА, София.
Предпазвайте се от имитация. 1—5